ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

Nr. 936

Anul 67 — Seria II
Joi
2 decembrie 1965
8 pagini — 25 bani

Biblioteca Centrală Regională

La casa-laborator de la C.A.P.-Otopeni, regiunea București, inginerul zootehnist Doroga Teodor demonstrează cu ajutorul microscopului observarea unor paraziți la animale.

SATUL ÎNVAȚĂ

Se terminase obișnuita seară de experiențe de la casa-laborator și oamenii nu se îndurau să plece, deși era tîrziu. Ing. Ștefan Iordăchescu era înconjurat de un grup de săteni. Unii mai aveau cîte ceva de întrebat iar alții vroiau să afle, așa cum s-a exprimat un țăran între două vîrste, ultimele noutăți din domeniul științei noastre agricole.

In grupul acesta l-am văzut și pe Mihai Bostan pe care-l întîlnisem, cu cîteva ore mai devreme, în biroul președintelui și cu care stătusem pe îndelete de vorbă. Se interesa acum dacă, în ultimul timp, a mai apărut vreo broșură despre metoda hidroponică de producere a nutrețurilor verzi și în sezonul rece.

Am urmărit cu atenție întrebările, discuțiile iscate ad-hoc și mi-am dat și mai bine seama de adevărata pasiune cu care țăranii cooperatori din comuna Girov, regiunea Bacău, își însușesc tainele științei agricole, metodele cu ajutorul cărora el înmulțesc an de an roadele cîmpurilor.

Cînd am stat prima dată de vorbă, Mihai Bostan îmi vorbise despre felul cum se făcea înainte vreme agricultură și cum lucrează ei astăzi pămînturile. „Deprindeam, mi-a spus el, munca asta de mici, de la părinții noștri. Ei ne transmiteau puținele lor cunoștințe și noi, la rîndul nostru, le lăsam moștenire copiilor noștri. Astăzi, pe lîngă experiența dobîndită de la strămoșii noștri, ne străduim să învățăm din cărți, din experiența și pregătirea tovarășilor ingineri. Dirijăm pămîntul să ni se supună, să ne dea producții din ce în ce mai mari. Facem acum agricultură după carte, pe cîmpuri întinse, cu mijloace mecanizate, și nu ca înainte cu o brumă de cunoștințe, pe petice de pămînt și cu unelte ca vai de ele". Tot atunci el mi-a mărturisit că nu există om în brigadă care să nu citească și că mulți au chiar biblioteci personale.

Deunăzi, am aflat că brigada lui Mihai Bostan a obținut cu peste 400 kg grîu la ha mai mult decît anul trecut și cu aproape 500 kg mai mult la porumb. Aceste cifre mi se par a fi o recunoaștere concludentă a ceea ce înseamnă cunoașterea și aplicarea metodelor agrotehnice cu care-i înarmează știința agricolă pe țăranii cooperatori.

Setea aceasta de cunoaștere o întîlnim astăzi pretutindeni în satele patriei noastre. Convingîndu-se de rolul deosebit de însemnat pe care îl are știința agricolă în sporirea producției cerealiere și animaliere, țărănimea cooperatistă împletește cunoașterea teoretică cu aplicarea în practică a învățămintelor dobîndite din cărți, de la cursurile agrozootehnice, de la manifestările găzduite de bibliotecile și căminele culturale sau din pelicula filmelor de specialitate proiectate pe ecranele cinematografelor noastre.

E timpul învățăturii.

Nu demult, am poposit în comuna Gropeni, raionul Brăila. Am văzut pe cei peste 500 de cursanți care frecventează învățămîntul agrozootehnic de masă cum își pregătesc lecțiile și cum răspund la întrebările lectorilor. Intr-o zi, am însoțit un grup de țărani cooperatori care cercetau tarlaua semănată cu grîu și i-am auzit discutînd despre umiditatea solului, despre influența temperaturii asupra procesului de dezvoltare a plantei. Văzîndu-i cu termometrele de sol, cu umidometrele și alte aparate, am avut imaginea cîmpiilor transformate în vaste laboratoare unde se pregătesc viitoarele recolte, belșugul anului care vine. Mergînd la bibliotecă, am întîlnit cititori restituind și împrumutînd cărți noi.

Marin Coleț o critica pe bibliotecară că a renunțat la bunul obicei de a afișa lista cu broșurile și cărțile agrozootehnice nou sosite la bibliotecă și că de multă vreme n-a mai organizat consfătuiri cu cititorii.

In comuna Ianca, raionul Făurei, sătenii au sugerat să se mai organizeze întîlniri cu oameni de știință, cu specialiști și să se aducă mai multe filme care să le împărtășească cuceririle științei agricole și experiența unor cooperative agricole fruntașe. Sînt critici îndreptățite, izvorîte din dorința oamenilor de a-și însuși cît mai multe învățăminte, de a folosi timpul lor liber pentru îmbogățirea cunoștințelor agrozootehnice.

Oamenii muncii de pe ogoare își croiesc drum spre știință, învață să muncească din ce în ce mai bine, contribuind la întărirea economico-organizatorică a cooperativelor agricole de producție. Satele patriei noastre pot fi asemuite cu niște săli mari de clasă în care țăranii cooperatori, indiferent de vîrstă, deprind tainele științei agricole, își însușesc noi cunoștințe menite să-i ajute în înfăptuirea importantelor sarcini trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului. Ei fac acest lucru cu convingerea că progresul continuu al agriculturii noastre socialiste asigură înflorirea satelor, ridicarea nivelului lor de trai material și cultural, sporește contribuția țărănimii la avîntul economiei naționale, la creșterea bunăstării întregului popor.

OVIDIU MARALOIU

ORIZONTURI DE PÎINE

Umblați pe sub pămînt, rădăcinilor,
Căutați-vă prin căldură și prin întuneric,
Îmbrățișați-vă de logodnă, de nuntă, de pîine —
Rădăcini ale rodului, înmulțiri sub zăpadă.

Acolo e singurătatea căutărilor;
Miei albi și copii visează semințele.
Ape largi vor întinde înzepezirile
Pentru scăldătoarea de primăvară a grîielor.

Adormiți și dospiți, rădăcinilor,
Să duceți pînă la capăt îmbrățișările,
Să ridicați în umerii tulpinilor pîinile,
Să pocniți toate boabele care-ntîrzie trezirea.

Pregătiți-vă pentru înverzire și ploile torențiale,
Cuprindeți din toate părțile țara
Veniți vălurind în întîmpinarea soarelui
Ca mările din adîncuri spre țărmuri.

Vă rog să vă îmbrățișați, rădăcinilor
Cum se îmbrățișează focurile pe vînturi,
Cum se îmbrățișează oamenii, cum se îmbrățișează
Norii, în arderi, în apele torențiale.
Să urcați spicele spre brîul și umerii noștri
Să fiți torențiale.

Se vor auzi soldații lui Darius
Strigînd ajutor că-i învinge pîinea...

ION CRÎNGULEANU

CĂMINUL CULTURAL ŞI VIAŢA

Un voluminos album aflat la biblioteca din Şercaia, regiunea Braşov, cuprinde cîteva din cele mai semnificative date din istoria culturală a comunei: în 1909 se joacă prima piesă de teatru, în 1910 iau fiinţă fanfara şi taraful, iar un an mai tîrziu, corul. Aceste formaţii datorite unor inimoşi intelectuali localnici, dovedesc vechile tradiţii, setea de cultură şi de frumuseţe a şercăienilor. Despre o adevărată activitate culturală în comună nu se poate vorbi însă decît după înfiinţarea căminului, în 1948.

Astăzi la Şercaia se desfăşoară o bogată activitate culturală. Cartea, filmul, teatrul au devenit prieteni statornici ai săteni lor. Printre obiectivele care stau în primul plan al atenţiei activiştilor culturali sînt problemele legate de activitatea membrilor cooperativei agricole, de educaţia socialistă a oamenilor muncii din sat.

UTIL, PLĂCUT ŞI EFICIENT

— Cine are *Setea?*
— A cui e *Răscoala?*

Sîntem la bibliotecă? Nu tocmai. Dialogurile ar putea părea cam neobişnuite pentru locul unde ne aflăm: la o seară de dans în incinta căminului cultural. E vorba însă de un dans aparte: *Dansul inimioarelor*. Fiecare băiat a primit, la intrare, o inimioară din carton albastru, pe care e scris numele unui scriitor, în timp ce fetele au primit inimioare pe care sînt înscrise diferite titluri. De aici forfota asta în care „autorul" îşi caută „operele".

Ionel Bundea a încercat să invite vreo două prietene dar n-a nimerit-o. Pe inimioara primită de el era trecut numele lui Şolohov şi nu ştie ce anume cărţi a scris marele scriitor sovietic. De atunci şi-a propus să nu mai ocolească biblioteca. Şi cînd s-o mai face dans al inimioarelor...

Aceasta a fost numai una — e drept printre cele mai reuşite — dintre manifestările educative pentru tineret organizate la căminul cultural din Şercaia. „Pe cît posibil — mărturiseşte Diethelm Wonner, directorul căminului — în manifestările adresate tineretului, căutăm să îmbinăm educativul cu plăcutul. Cu cît acestea sînt mai atractive, cu atît participarea tinerilor e mai mare şi efectele mai bune."

Printre alte asemenea acţiuni s-au numărat seri ale tineretului intitulate: *Să ne cunoaştem patria, În pas cu viaţa, Lupta pentru pace a tineretului, Cum să ne comportăm*, un concurs pentru desemnarea celui mai bun cîntăreţ, concursuri „Cine ştie cîştigă", despre filme, cărţi sau pe teme de producţie. Un mare ecou a avut în comună şi organizarea procesului literar pe marginea romanului *Ion* de Liviu Rebreanu.

În coloborare cu comitetul comunal U.T.C. s-au organizat sau sînt în curs de desfăşurare cîteva manifestări legate de problemele de producţie. Astfel, inginerul Ludovic Vamoşi, preşedintele cooperativei agricole, a vorbit tinerilor despre avutul obştesc şi despre felul în care îşi duc munca cei mai destoinici cooperatori. Colaborarea dintre organizaţia de tineret şi căminul cultural în probleme de educaţie a contribuit la consolidarea unei frumoase tradiţii în rîndul tinerilor din Şercaia: participarea în fiecare an la munca patriotică. Aceştia se pot mîndri cu plantări de pomi (250 numai la brigada Vad), 120 ore la construcţiile C.A.P. (acoperirea cu ţiglă a unei şuri), strîngerea de frunzare pentru hrana oilor în timpul iernii, curăţirea păşunilor şi multe altele.

Activitatea căminului cultural dedicată problemelor tineretului şi educării lui poate fi consemnată la capitolul pozitiv şi eficient. Dar tocmai pentru sporirea eficienţei — căci aceasta este în ultimă instanţă importantă — mai există destule direcţii neexplorate de activiştii culturali din comună. După cum arată însuşi directorul căminului cultural, majoritatea tinerilor care lucrează în cooperativa agricolă de producţie sînt din satele aparţinătoare Vad şi Hălmeag. Asupra acestora ar trebui să se îndrepte ponderea manifestărilor. Doar cel care coordonează activitatea culturală din satele aparţinătoare este tot directorul căminului cultural comunal. Au fost citate o serie de manifestări interesante. Totuşi urmărind activitatea căminului, săptămînă de săptămînă, se poate constata că joile tineretului suferă de oarecare monotonie. Ele se desfăşoară în majoritatea cazurilor după acelaşi tipic: o informare politică urmată de dans. Această situaţie se perpetuează în special în lunile din urmă. Manifestările mai „grele", mai pline de conţinut şi totodată mai atractive, au avut loc în special în primele luni ale anului. Să fie oare vorba de o oboseală, de o criză a fanteziei? Sperăm ca răspunsul la această întrebare, pe care şi-o pun oamenii din comună, să fie dat prin îmbunătăţirea activităţii culturale.

PE CONCRET DAR... FĂRĂ NUME

Oamenii îşi mai amintesc şi acum, deşi a trecut o bună bucată de vreme, de o seară de calcul despre risipa la recoltatul cartofilor. Calculele făcute dovedeau în mod convingător că neatenţia, munca de mîntuială provoacă pierderi care se răsfrîng şi asupra valorii zilei-muncă.

Această manifestare culturală a fost urmată de discuţii între membrii cooperatori. Cifrele erau amintite celor care nu munceau cum trebuie. Caracterul ei educativ a fost evident.

Nu numai seara de calcul, ci şi alte manifestări vin să confirme preocuparea conducerii căminului cultural din Şercaia pentru problemele muncii în cooperativa agricolă de producţie. Diferite acţiuni culturale pledează pentru executarea la timp a lucrărilor agricole. Fireşte că acest lucru se putea face şi prin limitarea la cîteva conferinţe. Iată însă că directorul căminului a găsit un mijloc mai agitatoric. El a făcut un panou pe care era trecută, grafic, situaţia lucrărilor pe echipe şi brigăzi. Cealaltă faţă a panoului cuprindea recomandări de cărţi în legătură cu muncile agricole la zi, precum şi fotografii ale fruntaşilor. Trebuie menţionat că acest panou nu era aşezat undeva în căminul cultural şi lăsat să-şi aştepte vizitatorii. Directorul se ducea cu panoul la locul de muncă al cooperatorilor şi ţinea scurte expuneri.

Activitatea culturală este axată pe problemele importante, ea contribuind la educarea oamenilor în spiritul grijii faţă de avutul obştesc, al îndeplinirii conştiincioase a îndatoririi de cooperator.

Din păcate, însă, unele manifestări se mulţumesc numai să abordeze o problemă, plutind în generalităţi. Să luăm de pildă actualul program al brigăzii artistice de agitaţie care pledează pentru prezenţa la muncă.

Cităm un fragment:

COPILUL:
M-a trimis mama în luncă,
să mai fac şi zile-muncă
Tata azi e la servici şi ea coase
cu arnici.
Oi prăşi cum oi putea, după
cum e vîrsta mea.
Mi-e necaz că sînt prea mic,
spor la muncă mai nimic.

BRIGADIERUL:
Du-te acasă măi copile,
maică-ta să facă zile
Că munca pe ogor, să ştii, nu
e joacă de copii.

COPILUL:
Dacă spui matale-aşa, plec
acas' şi m-oi juca.

BRIGADIERUL:
Noroc că nu toţi membrii înţeleg să-şi facă astfel datoria faţă de cooperativa agricolă. Cinste tovarăşilor...

Şi sînt citaţi cîţiva fruntaşi. Foarte bine, să fie popularizaţi fruntaşii. Dar nu era oare cazul să se citeze şi numele Mariei Prescurea, al Eugeniei Vlad sau al altora care nu vin la muncă?

Iată deci o scenă din programul brigăzii, lipsită de eficacitate pentru că se mulţumeşte cu o critică la modul general, iar în final se face o întoarcere de 180 de grade, popularizîndu-i pe fruntaşi deşi nu aici era locul cel mai potrivit.

De ce această jenă de a critica la concret? Activiştii culturali pot lua exemplu de la şedinţele de adunare generală ale cooperativei agricole, unde problemele sînt discutate deschis, tovărăşeşte. Într-o recentă adunare generală, preşedintele cooperativei agricole a arătat că se face risipă de furaje şi i-a numit pe cei care nu au grijă de avutul obştesc.

Pe această temă se pot face la căminul cultural seri de calcul, expuneri, se poate introduce o scenetă în textul brigăzii artistice. Şi să se spună lucrurilor pe nume, tocmai pentru ai ajuta pe cei în cauză.

Educaţia în muncă şi în viaţă — această însemnată metodă pedagogică — dacă nu se face pe concret îşi pierde din vigoare. Şi este păcat că la un cămin cultural bun, cum este cel din Şercaia, unde se organizează manifestări interesante în legătură cu educaţia în muncă a cooperatorilor, să nu existe mai multă preocupare şi pentru eficacitate printr-o abordare directă a problemelor.

Pagină redactată de
A. CROITORU
şi V. DUMBRAVĂ

OPINII

FLORIN MUNTEANU, secretar al comitetului comunal U.T.C.

A avut loc o seară pentru tineret intitulată *Cum să ne comportăm*. Dar în loc să se dea sfaturi la modul general ar fi fost mai bine dacă s-ar fi pus în dezbatere comportarea lui Aurel Epure, un tînăr harnic la muncă, nimic de zis dar, de cîte ori trage la măsea — şi asta se întîmplă cam des — provoacă scandaluri şi bătăi.

Concursurile organizate la căminul cultural s-au bucurat totdeauna de mare „priză" în rîndurile tinerilor din comună. N-ar fi rău dacă s-ar organiza o asemenea întrecere şi pe teme privind munca în sectorul zootehnic. Am vrea să mai participăm la un „Dans al inimioarelor" căci a trecut destulă vreme de la prima reuniune de acest fel. Eventual s-ar putea extinde tematica „inimioarelor" şi la muzică, cinematografie etc

NICOLAE MĂRGINEANU, cooperator agricol.

Căminul cultural are la dispoziţie multe mijloace pentru a influenţa conştiinţa oamenilor. Cred că ar stîrni interes un ciclu de manifestări despre *cinste*. De pildă cinstea în muncă, în viaţa de familie, în prietenie.

Tema poate constitui foarte bine pretextul unui program de brigadă.

Aceste manifestări ar fi utile numai dacă nu s-ar mulţumi să pună problema din punct de vedere teoretic şi ar da exemple din viaţa comunei noastre.

MARGARETA LUBENIŢĂ, cooperatoare agricolă.

Iau parte la activitatea culturală nu numai ca spectatoare. Sînt în formaţia de teatru şi în grupul vocal. Căminul cultural desfăşoară o muncă lăudabilă. Se ocupă însă destul de puţin de problemele de conştiinţă ale oamenilor. Cred că e timpul ca la cămin să asistăm la dezbateri legate de problemele de viaţă.

Consfătuire cu cititorii „Albinei"

În comuna dobrogeană Poarta Albă s-a ţinut duminică, 28 noiembrie a.c., o consfătuire cu cititorii revistei „Albina". Au participat Dumitru Fălticeanu, secretarul Comitetului regional pentru cultură şi artă, scriitorul Traian Coşovei, activişti culturali şi numeroşi săteni.

La discuţii au participat printre alţii învăţătoarea Aurelia Oprea, Iordache Băjenaru — directorul şcolii, Valeria Zeca, bibliotecară în comuna Ciocîrlia, Lezan Raşid, bibliotecară în comuna Castelu, Georgeta Catrina, directoarea căminului cultural din Poarta Albă, cooperatoarea Irina Cristea şi alţii, Marcel Săracu, secretarul Comitetului pentru cultură şi artă al raionului Medgidia, Dumitru Fălticeanu şi scriitorul Traian Coşovei.

Vorbitorii s-au referit la materialele apărute în cuprinsul revistei, arătînd utilitatea lor pentru cititorul de la sate. De asemenea s-au făcut numeroase propuneri menite să îmbunătăţească atît conţinutul cît şi aspectul grafic al „Albinei".

În încheiere a luat cuvîntul Şerban Nedelcu, redactor şef al revistei „Albina".

Ferma avicolă a cooperativei agricole din Vînători

CHIVERNISEALA ȘI RISIPA: FAȚĂ ÎN FAȚĂ

Risipa s-a tîrît întotdeauna la carul abundenței. Prisosul dă omului, cum e și firesc, satisfacție și certitudini dar și grija de a-l depozita și păstra. Aceasta la unii. La alții prisosul acesta naște și ceva vecin cu neglijența și lipsa de prevedere.

Oamenii din colectivul de muncă unde ne-am oprit cu observația — cooperativa agricolă de producție din Vînători-Galați — sînt îndeobște chibzuiți și gospodari. Ei condamnă tendințele de irosire ale avutului, barează calea risipei. O fac sătuiți de rațiunea că așa e bine pentru ei, că risipa e contrară intereselor și într-un fel moralei colective.

PLEDOARIE PENTRU BUNA GOSPODARIRE

— „Dacă n-am gospodări bine avutul — spune Teodor Meraru președintele — n-am putea asigura acumulările necesare", — și-n sprijinul spuselor lui vine într-adevăr faptul că anul acesta fondul de bază crește cu peste un milion lei. Pentru cele trei grajduri construite în aceeași perioadă au făcut un deviz inițial după care s-au gîndit cum s-ar putea să le scoată mai ieftin. Au strîns materiale din resurse locale și au economisit cu asta 57 000 lei.

La Vînători s-au consumat în 1965 mai puține zile-muncă decît fuseseră prevăzute. Se știe că risipa de zile-muncă se face cînd normele sînt așezate fără socoteală și cînd evidența lor e prost ținută. Or, echipa de construcții, ca să dăm numai un exemplu, clădește azi un grajd cu o lună mai repede ca acum cîțiva ani, fiindcă oamenilor le-a crescut calificarea. Lucrul acesta se petrece acum și la zootehnie și în alte sectoare.

Aplicarea retribuirii suplimentare la brigăzile de cîmp unde s-au obținut sporuri mari de producții la porumb și floarea-soarelui, ca și în sectorul zootehnic, i-a ajutat să-și folosească timpul de lucru cu maximum de randament, să nu depășească numărul de zile-muncă afectat. Strădania le-a fost de altfel răsplătită. Cuantumul retribuirii suplimentare numai la cultura plantelor de cîmp, se ridică în acest an la 200 000 de lei.

O dovadă că risipa află aici la Vînători împotrivire, este că în timpul recoltării grîului au recuperat întreaga cantitate de pleavă, adaptînd la combine colectoare. Pleava care în alți ani se împrăștia pe cîmp a fost adăugată acum bazei furajere, cîștigîndu-se prin asta 90 000 de lei.

Toate acestea și altele se reflectă în venitul global influențînd pozitiv valoarea zilei-muncă, care ajunge în acest an la 30 de lei. Dar se pune întrebarea: canalele risipei or fi în întregime și pentru totdeauna închise? Și mai ales toți pînă la unul sînt frămîntați de treaba asta? După o deliberare scurtă cei întrebați răspund: Nu! În multe cazuri risipa e privită cu toleranță și pasivitate. Faptele, unele dintre ele socotite mărunte, vin să sublinieze constatarea. Am pornit așadar pe urmele risipei prin centrul de producție, prin sectoare, pe la contabilitate și ea ni s-a înfățișat în cele mai diverse chipuri. Într-un loc ea apare în forme dintre cele mai brutale, în altul o descoperim la oameni ca un fel de a gîndi. Am găsit-o pînă și gătită în acte contabile.

RISIPA SE ÎNFRUPTA DIN VENIT

...Am surprins la basculă un crîmpei de dialog care nu spunea în aparență mare lucru:

— Mi-ar trebui o blană așa cam de vreun metru.

— Pentru ce?

— A putrezit o șipcă la pătulul de acasă și mi se împrăștie știuleții.

În acest timp și la cîțiva metri, la una din magaziile cooperativei agricole curgeau boabele printr-un perete spart. Au trecut mulți pe acolo și spărtura a rămas tot spărtură. Oricît ar părea de ciudat dar se poate spune că ei se obișnuiseră cu tabloul acesta și fiecare aștepta să vină cineva să astupe gaura. Dar ea stătea azi așa cum a stat și ieri fiindcă „cineva" acela ar fi trebuit să fie fiecare dintre ei...

...Am văzut din ulița peste ulucă o gospodină care da porcului tainul. A stat lîngă animal pînă a mîncat apoi a strîns ce cursese pe jos și a pus înapoi în troc. — „Gospodarii știu vasăzică să drămuiască furajul" — am reflectat. Pentru ca peste cinci minute cantaragiul cooperativei agricole, așezat cu instalația lui în plin centrul de producție, să spună că pe la el poposește tot ce intră și iese din sediu și în mod deosebit carele cu furaje în drumul lor de la șiră la grajduri. Că unul din căruțași pe nume Șerban Zaharia a cotit-o, dînd ocol cîntarului.

— De ce a făcut asta? — l-am întrebat.

— Voia să ducă mai mult la animalele lui, dar animalul nu mănîncă în neștire. El la cît îi trebuie, iar restul... risipește. Se risipește și la Crețu Toader care are același obicei. E lăudabil că oameni ca Zaharia și Crețu manifestă interes pentru animalele pe care le au în primire, dar felul cum o fac duce la risipă.

...Aflăm că la începutul anului, la ferma de păsări au murit 3 000 de pui aduși de la incubatoarele din Fileași. Se spune că ouăle au fost „bolnave". Puii decedați au fost trecuți la „pierderi" (cît de ușor se trec unele lucruri la pierderi), și nimeni nu s-a mai ocupat de așa ceva. Dar banii dați sînt bani și ei s-au dus pe apa „sîmbetei".

— Nu vă doare, oarecum? — le întrebăm pe îngrijitoare?

— Păi ce să mai facem dacă au murit — răspund cu resemnare filozofică.

Ce să faceți? Să trageți la răspundere pe furnizor, să-l siliți să-și îndeplinească obligațiile cinstit. Să nu vă mulțumiți cu ideea că paguba-i mai ușoară dacă i se găsește o motivare birocratică și-un loc într-o rubrică contabilă.

O să se spună: „La milioanele noastre nu se simte". S-ar putea, să zicem, ca un singur caz să treacă neobservat. Dar ele se înmulțesc, uneori generate tocmai de această concepție, își conjugă efectele și la un loc mănîncă din venit. Cum se va vedea din cele ce urmează:

UNDE NI SE DEZVALUIE O NOUA FAȚETA A RISIPEI

Autocamionul cu nr. 26 610 a avut nevoie de reparație capitală. O astfel de reparație executată bine, se face în două săptămîni. Dar atelierele I.R.A. 3 București, unde cel din Vînători au avut nefericita inspirație să trimită autocamionul, au făcut timp de două luni de zile o reparație proastă care a costat 23 000 de lei. După o utilizare scurtă, motorul și-a dat duhul și autocamionul a fost trimis din nou în reparație, de astă-dată la I.R.T.A.-Galați. Noua intervenție a mai costat 11 000 de lei. Cei din Vînători consideră că acești bani au fost de fapt, dați pe gîrlă și au perfectă dreptate. Aceasta în ciuda termenului de garanție care a rămas pînă la urmă o chestiune iluzorie.

...În 1962, cooperativa agricolă de producție a angajat prin mijlocirea Oficiului Regional de Îmbunătățiri Funciare (O.R.I.F.) forarea unui puț de mare capacitate destinat alimentării cu apă a sectorului zootehnic. Dar un defect de construcție pe coloană (defect care putea foarte bine fi evitat) a împiedicat montarea la adîncime a sorbului cumpărat anume în acest scop. Avînd mare nevoie de apă, cooperativa agricolă a scos atunci din buzunar alți bani și a cumpărat o pompă veche care poate trece de pragul la care prima se poticnește. Lucrarea, așa cum arată acum, poartă pecetea cîrpelii și improvizației.

Pentru cei obligați să deservească corect pe cooperatori și n-o fac, ca și pentru cooperatorii înșiși ca o parte interesată, prezentăm un mic calcul. Cu banii irosiți în cele două acțiuni amintite se puteau cumpăra:

— un autocamion;

— sau zece vaci de rasă;

— sau materiale de construcție pentru două mari pătule de porumb; lucruri de care cooperativa agricolă de producție din Vînători are mare nevoie.

UN CAZ DIN FERICIRE FOARTE SINGULAR

Cooperativa agricolă are paznici cîmpeni, la magazii și la grajduri. Viața arată însă că fiecare din cooperatorii agricoli se simte obligat să păzească avutul obștesc chiar fără o însărcinare expresă în acest sens. E un principiu etic care le-a devenit propriu și care îi călăuzește.

Într-o seară, pe la sfîrșitul lui octombrie, trecînd cu bicicleta pe lîngă tarlaua de porumb Nicu Pletea l-a văzut pe Sandu Jinga îngrijitor de animale, încărcînd cu știuleți o căruță. Pletea știa că Jinga n-avea ce să caute la ora aceea în lan. Dar a avut pornirea plină de noblețe să nu-și bănuiască tovarășul de muncă, să împingă gîndul ăsta negru cît mai departe. A trecut, a dat bunăseara și pedalînd tare a apucat-o din întîmplare chiar pe strada lui Jinga. Între timp Jinga oprise în fața porții lui cu gîndul clar să ușureze căruța acolo.

— Al cui e porumbul? l-a întrebat Pletea.

— Al lui Ion Crețu. M-a pus să i-l duc, o întoarse Jinga grăbindu-se să descarce pe aitul păcatul, la fel de simplu cum ar fi descărcat porumbul. Acum intenția de furt a lui Jinga e dovedită și cercetată de organele în drept. Aflăm că nu e băștinaș, că a venit din comuna vecină Odaia unde n-a mai avut loc, pesemne tot din cauza unor astfel de practici. Că aici la Vînători a mai încercat cu un an în urmă ceva asemănător (adică tot un furt) și a fost, nu se știe de ce, absolvit de explicații. Acum, cei în cauză au învățat că e dăunător să privești astfel de lucruri cu îngăduință. Pînă una alta, Jinga continuă să vină la grajd. Dar oamenii îl privesc într-un fel anume pe care un om cu simțul demnității nu l-ar putea suporta. Cînd se pomenește de Jinga se simt parcă ofensați și caută să schimbe vorba. Ca un amănunt: Jinga și nevasta lui au primit anul acesta pentru zilele-muncă, numai cereale, 3 600 de kg. Și totuși a furat. Și are 26 de ani. Bătrînul Sava Nicu negăsind pe loc vorba cea mai potrivită spune că ei sînt așa... „ca un bloc și contează cînd face unul vreo blăstămăție". Bătrînul are 64 de ani, are peste 200 de zile-muncă (l-a întrecut pe sdrahon) și spune că unde are cooperativa agricolă nevoie de el acolo se duce. Numai Jinga s-a dus acolo unde nimeni nu avea nevoie de el.

Ne-a fost dat să judecăm după cazul acesta ajuns azi din cale afară de neobișnuit, forța morală a unui colectiv de oameni. Și să prezentăm totodată o tentativă de irosire a avutului obștesc, dată în vileag la timp de veghea publică.

Cum n-ar fi trebuit să arate pompa de apă din sectorul zootehnic

★

Repetăm: cooperatorii agricoli din Vînători au primit în acest an venituri bune la ziua-muncă. Mulțumirea le e justificată. Magaziile sînt pline. Și, sigur lucru, ei sînt economi și prevăzători. Tot așa de sigur este că venitul crește an de an. Dar oare cu cît ar crește încă venitul:

— dacă toate formele în care se manifestă risipa ar fi lichidate?

— dacă investițiile făcute de cooperativa agricolă ar fi devenit repede rentabile?

— dacă unii (se știu ei) ar drămui bunul obștesc tot așa de grijuliu cum o fac cu al lor de acasă?

Cu cît ar crește așadar acumulările, ziua-muncă, fondul de bază al cooperativei agricole de producție.

Îi rugăm pe tovarășii din Vînători să facă calculul și să ne comunice.

Le-am publica răspunsul ca pe o concluzie.

VIRGIL TOSO

VÎRSTELE CLUJULUI

Construcții noi în cartierul N. Grigorescu din Cluj

Judecînd după acte și dovezi arheologice, Clujul este un oraș vechi. Mărturii ale vîrstei sale depășesc, cum observă undeva un cronicar contemporan, evul însemnărilor scrise. Ele vin dintr-un trecut foarte îndepărtat. Dacii înșiși l-au pus temelie și l-au botezat Napoca.

Mult mai tîrziu, pe la mijlocul secolului al XI-lea, Clujul devine centrul feudal al comitatului. Între zidurile cetății își află adăpost cei dintîi slujbași administrativi din Transilvania și deopotrivă cu ei ostași, meșteșugari și negustori. Iată de cînd durează orașul și ce vechime are înscrisă în actele lui de naștere.

În veacurile ce-au urmat prin porțile lui au intrat în Cluj lăcomia și nedreptatea, setea de dreptate și speranța, molimile și incendiile. Pe măsură ce așezarea creștea, nobilii își disputau întîietatea asupra ei, apoi au venit trimișii regelui Ungariei, pe aceștia i-au biruit turcii, care la rîndul lor s-au plecat în fața austriecilor. Zidurile Clujului au gură să vorbească. Dar vorbesc pentru ele nenumăratele urme înscrise în piatră. Vorbesc despre bătălii și încleștări sîngeroase ale locuitorilor cu năvălitorii tătari și otomani, cu feudalii maghiari, cu fiscalitatea habsburgică.

Clujul a crescut în tot acest răstimp, a suferit dar s-a și înfrumusețat. Cîteva monumente alese au izbutit să răscumpere ceva din durerea tîrgoveților veșnic împovărați de obligațiile războaielor ce au bîntuit interminabil provincia. Biserica Sf. Mihail, cea reformată din strada Kogălniceanu, palatul Banffy sau cel al grofului Teleki, clădirea Redutei ori Bastionul croitorilor evocă momente memorabile din existența Clujului.

*

În armonioasa dezvoltare a țării întregi, orașul Cluj n-a rămas astăzi mai prejos. Cîteva mari întreprinderi i-au adus o faimă nouă ceea ce adaugă la patina de vechime a Clujului însemnele nobile ale producției moderne.

Cine n-a auzit, bunăoară, de uzina Carbochim, cu halele ei zvelte și bine utilate ce trimite economiei electrozi, piese de polizor etc.,altădată importate iar astăzi întîlnite și peste hotare ca semn că sîntem în stare să împlinim și nevoile altora? Admirabilă impresie face vizitatorului și uzina de pielărie și încălțăminte ce oferă prin truda celor cîteva mii de lucrători și tehnicieni de înaltă calificare pantofi, portvizite și obiecte de marochinărie mult apreciate. Dincolo de Someș se înalță fabrica de porțelan, cea mai mare din țară în genul ei. Dacă mai adăugăm la acestea uzinele Tehnofrig, uzina Unirea ce produce mașini textile, fabrica de medicamente și cea de mobile, înțelegem clar că în jurul Clujului un inel industrial încercuiește cu o respirație febrilă ritmul vital al celui mai important oraș din Ardeal.

Dar n-am spus totul despre Clujul socialist. Ce este mai impresionant și vizibil la tot pasul este îmbogățirea urbei cu noi construcții, complexe publice dar mai cu seamă cartiere de locuințe.

Astfel călătorului care vine cu avionul dinspre Tg. Mureș îi apare dintr-o dată șirul de blocuri pastelate ale cartierului Grigorescu, cel mai tînăr complex urbanistic al orașului. Vîrsta cîtadină alătură aproape miraculos gravitatea goticului și prețiozitatea barocului cu confortul și eleganța aerată a edificiilor cutezătoare de șase, opt și zece nivele.

Cine a zăbovit pe străzile Clujului și le-a bătut răbdător cu pasul n-a putut să nu remarce aerul schimbat al orașului.

De pe terasa noului bloc-turn din Piața Mihai Viteazu, Clujul pare mai zvelt în zilele noastre și mai robust. Cîte noi titluri de mîndrie n-au dobîndit pentru el gospodarii săi harnici! Casa de cultură a tineretului Gheorghe Gheorghiu-Dej, orășelul studențesc, noul cartier Între ape, stadionul etc.

Hărnicia oamenilor muncii clujeni este binecunoscută. Dacă n-ar fi să pomenim decît cîteva cifre mai grăitoare și tot ne-am da seama că inima și brațele clujenilor sînt vrednice de toată stima. Astfel, Clujul va livra țării în 1965, mărfuri în valoare de 250 milioane lei, iar 41 dintre produsele industriei sale sînt destinate exportului, ceea ce depășește cu 40 la sută realizările anului precedent. La uzinele Tehnofrig compresoarele frigorifice de mare capacitate sînt la nivelul tehnicii mondiale și dau un randament superior. Întreprinderea de construcții montaj Cluj depășește în 1965 cu 3 milioane lei planul producției globale iar colectivul uzinei Unirea, prin strădanii gospodărești, tinde să dubleze în 1970 nivelul actual al producției. În fine, energeticienii clujeni au dat în folosință înainte de termen barajul de pe Someș care va deservi Combinatul de celuloză de la Dej. Iată dar cu cîte realizări se pot mîndri cetățenii Clujului acum, în prag de toamnă, cînd, vorba populară, se numără bobocii...

Sub veghea și cu participarea comuniștilor, cei mai buni fii ai bătrînului oraș ardelean au cîștigat pentru Clujul lor drag un spor de vigoare. o prospețime plină de plăcute surprize, un puls tineresc, avîntat.

Ca pretutindeni pe meleagurile patriei vîrsta de azi a Clujului trăiește și respiră febra creației.

H. ZALIS

Utilaj pentru șantierele patriei

A RODNIC

Maramureș. Urcăm și coborîm, șerpuind la porunca șoselei punctate cu imperative de circulație desenate pe dreapta, trecînd poduri și rambleuri între lumini și umbre. Sub noi gîlgîie Someșul încurcat între pietrele colțuroase. Apa-i viorie ne comunică parcă vești, în șoaptă, cătinel.

Am intrat într-un bazin pomicol. La primul popas m-am hotărît să scriu despre minunea culeasă și așezată cu grijă, cu mare grijă. Căci am fost, nu de mult, la cules de mere.

AU CUCERIT 19 000 HECTARE

„Întîi a luat mărul și l-a privit cîteva clipe printre pleoapele pe jumătate închise. Era respect, admirație și bucurie, puțin tristă, puțin amară, în fața acelui lucru pe care îl avea în mînă. Cred că numai pescuitorii de perle au privit în felul acesta splendorile smulse din fundul oceanului".

Splendide cuvinte, ca săpate în piatră. I-aparțin lui Geo Bogza. O țărancă mînca un măr. Venerație, duioșie, o nesilită și, tocmai de aceea o desăvîrșită eleganță în fiecare gest. Scriitorul le îndemna pe marile actrițe să bage bine de seamă, să învețe de la această femeie simplă.

Eu cred că în mocănița aceea, călătorind tărăgănată într-un peisaj colțuros de munte, femeia contemplase cantr-un extaz minunea pieliței de-un roșu sîngeriu al unui măr Ionathan. Fructul de-o artistică asimetrie așezat adesea pe planșetele de desen, în fața copiilor de școală, e într-adevăr o minune și, fără îndoială, contemplîndu-l mulțumești acestor dealuri că din pămîntul lor trimit prin rădăcini și înaltă în frunze — ca-ntr-un fin și complex laborator de farmacie — sevă generoasă din care se naște mărul.

Mărul e o veche tradiție a Maramureșului. De mult împodobește livezile și rîde copiilor de pe polițe : aroma lui e nespus de pătrunzătoare. Istoria lui merită a fi scrisă.

Mărul l-a făcut cunoscut acest ținut în orașe îndepărtate, devenind un căutat articol de export și un mijloc de afaceri bănoase, din care localnicii nu s-au ales cu nimic. Ca să nu greșim totuși vom spune că această minune a țării din nordul patriei noastre, începuse să sufere, să sufere adînc ca atins de-o maladie ascunsă. Pielița i se mohora, mireasma-i pălise. Soiul, după expresia specialiștilor, degenera.

Anii contemporani i-au redat valoarea, prospețimea, ca și cum prefacerile înscrise în țara Maramureșului s-ar fi îmbinat într-o osmoză intimă, pînă în străfundurile pămîntului, acolo unde se naște seva.

Și nu numai atît... Livezile s-au întins, cele vechi renăscînd, adăugîndu-li-se noi coaste de deal, întinerind ca un surîs pădurile de pe creste. Citiți exact, parcă ne spune graficul. Livezile de pomi au cucerit 19 000 hectare. Din acestea peste zece mii poartă certificate de naștere de la 1951 încoace. Fructele lor sînt oaspeți de cinste în expoziții și aduc acasă distincții și medalii de dre

Am fost l
delicate, ate
tesc, reamin
rului.

„Mari actr
să vedeți !"

FL

Am ajuns
La ora acee
lume cu buc
și noi. Sînt
ghivece. Beg
Plutește în
Ne-aduce an
rilor, Dimitr
telor bucurii

Serele în
serele din
oraș flori a
din Păulești
pe ghivecele

Sub acope
anume pr
de preț, la
durii, în pl
de flori, mii
Florăria din
imagine pa
arată aici oc
tor, ameteșt

Meșterii s
atelier de o
plicat inver
se fabrică
tește pămîn

STIMAȚI DE TOT SATUL

La Gavojdia repetă corul. Optzeci de cîntăreți urmăresc atenți pe dirijor. Din felul cum îl privesc, cum discută cu el în pauze, din fiecare gest al lor transpar dragostea și respectul cu care-l înconjoară pe acest om.

Emil Sîrbu, dirijorul corului e directorul școlii și învățător de aproape treizeci de ani în această comună de pe meleagurile Lugojului.

Îi cunoaște pe cei optzeci de coriști încă de pe băncile școlii. I-au fost elevi. Omul acela voinic bunăoară, din rîndul tenorilor, e președintele cooperativei de producție din comună. Are treburi multe, dar a venit și în această seară la repetiție. A sosit cu cîteva minute mai de vreme așa cum obișnuia, cu ani și ani în urmă să meargă la școală. Și soția lui, Elena, și băiatul lor, Mircea cîntă în formație. I-au fost elevi și ei. E aici și cooperatorul Ion Șosdeanu cu fata lui, Maria, și ginerele Nicolaie Micșa, tractorist. I-au fost și ei elevi. De la el au învățat cu toții carte de la el au primit îndemnuri frumoase și după ce au părăsit băncile școlii. Sătenii din Gavojdia spun despre Emil Sîrbu că le-a fost învățător nu numai la școală ci și în viață.

★

Pe o uliță din centrul comunei se află o casă împrejmuită cu un gard de lemn. Pe frontispiciul ei, o inscripție: *Muzeul sătesc din Gavojdia*. El a fost înființat din inițiativa și prin strădaniile lui Emil Sîrbu și ale soției, Emilia Sîrbu, învățătoare și directorul căminului cultural. Aici se află un material bogat și valoros din trecutul acestei așezări. Cu neobosită pasiune, au strîns soții Sîrbu obiectele expuse. În muzeu se află o cameră țărănească aranjată așa cum erau interioarele țărănești din Gavojdia cu mai bine de o sută de ani în urmă. Întîlnești aici unelte vechi pe care strămoșii locuitorilor de azi le foloseau cu secole în urmă, apoi lăzi de zestre, costume populare și documente din istoria satului. Toate sînt frumos expuse orînduite cu pricepere și așa cum se cere într-un muzeu.

Dacă ai poposi într-o duminică la Gavojdia, ai vedea mulți vizitatori. În mijlocul lor ai întîlni pe Emil sau Emilia Sîrbu însoțind pe oameni, dîndu-le lămuririle cuvenite despre fiecare obiect.

În albumul muzeului din Gavojdia sînt multe aprecieri elogioase despre acest așăzămînt de cultură. Ele sînt semnate nu numai de oamenii din comună ci și de vizitatori din Nădrag, Lugojel și din alte localități. Sînt aprecieri adresate în mod indirect și soților Sîrbu.

★

Doi băieți joacă șah. În jurul lor, s-au strîns cîțiva oameni. Șahiștii sînt frați. Pe cel care joacă cu negrele îl cheamă Maxim și are vreo zece ani. Celălalt e ceva mai în vîrstă și-i zice Ion. Maxim e în mare vervă de joc. Mîinile lui mici și subțiri mută piesele cu multă siguranță și ochii îi strălucesc mai deosebit. E mîndru și fericit. Dimineața, la școală, a fost lăudat. A citit corect și frumos un fragment din bucata *Zece minute mai devreme*. I-a plăcut mult învățătoarei. La oră a fost prezent și Emil Sîrbu, directorul școlii. A fost și el mulțumit...

Cu ani în urmă, cei doi băieți ocoleau școala, umblau fără rost prin sat. Tatăl și mama nu se ocupau de educația lor.

Soții Sîrbu nu s-au împăcat cu această situație. Au vorbit cu părinții. Zăboveau deseori la ei, discutînd despre educația și viitorul copiilor. S-au apropiat și de inimile celor doi băieți. I-au atras la școală, i-au ajutat la lecții. S-au ocupat mult de ei. Munca lor n-a fost zadarnică. Copiii își văd azi de învățătură, au preocupări serioase. Ion urmează clasa V-a iar Maxim e într-a III-a. Sînt elevi silitori. Împreună cu părinții lor, ei pot fi văzuți deseori la căminul cultural, și la spectacolele cinematografice. Au devenit și șahiști pasionați.

★

În două camere ale căminului cultural s-a amenanjat, cu un an în urmă, un laborator. Localnicii îi zic laboratorul de științe naturale și de agricultură. În cele două camere, frumos aranjate, găsești probe de sol luate din diferite tarlale ale cooperativei, soiuri de semințe de grîu, hibrizi de porumb, îngrășăminte chimice, microscop, aparat de proiecție pentru diafilme, insectare cu dăunătorii plantelor și multe altele. Deseori întîlnești aici oameni veniți să studieze, să se documenteze. Materialele de aici sînt folosite la școală și la lecțiile învățămîntului agricol de masă la conferințele și experiențele științifice ce se țin la căminul cultural.

Laboratorul a fost realizat în bună parte cu mijloace locale, prin grija profesorului de agricultură Emil Stan și a soților Sîrbu. Zile și seri de-a rîndul, au chibzuit și au lucrat la aranjarea lui.

★

Sînt aproape trei decenii de cînd Emilia și Emil Sîrbu au urcat pentru prima dată la catedra din clasă. De-a lungul acestor ani ei s-au dăruit cu tot sufletul frumoasei și nobilei misiuni de învățător. Au muncit și muncesc și azi aproape de pragul pensionării cu neobosită pasiune atît la școală cît și în afara ei, răspîndind știința și cultura în rîndurile sătenilor.

Pentru generoasa lor activitate la catedră și pe tărîm obștesc, comuniștii Emil și Emilia Sîrbu sînd stimați și apreciați de tot satul.

R. IARAI

ATENȚIE, MOTOR, SE FILMEAZĂ!

Cînd treci de bătrînul Turn al sfatului breslelor din Sibiu, privirea ți se oprește uimită pe o firmă care te avertizează că te afli în fața localului „de antren" *Pisica albastră!* Trecătorilor neavizați, piața centrală le oferă în aceste zile de toamnă și alte surprize. În afara feluritelor firme care te întorc în Piața Mică de acum mai bine de douăzeci de ani, mai poți întîlni militari români și sovietici în uniforme vechi, polițiști și chiar purtători de uniforme ale wermachtului hitlerist. Puțin mai încolo, văzînd în curtea ce separă școala de catedrală, reflectoarele, cablurile și alte felurite utilaje, afli și explicația decorului neobișnuit și a personajelor care-l populează: la Sibiu se filmează. De fapt aparatul de filmat a devenit familiar localnicilor. Sibiul, cu clădirile, bolțile și străzile lui patinate de scurgerea timpului, cu atmosfera sa de vechi burg, i-a atras în repetate rînduri pe cineaștii noștri. De astădată (după *Furtuna, La patru pași de infinit* și altele) el a devenit gazda primei coproducții româno-sovietice: *Tunelul*.

Acum, în curtea școlii, urmărit de la ferestre de un public entuziast și tineresc regizorul Francisc Munteanu se pregătește să dea semnalul primului tur de manivelă. E o secvență pentru care locul a devenit curtea unui comandament militar german proaspăt cucerit. Mai bine de două ore au fost necesare pentru pregătirea și repetarea aparentei dezordini — în realitate riguros dirijată de regizor — ce domnește aici. Și asta pentru o secvență ce va dura maximum două minute!

Să facem cunoștință cu cei ce vor figura pe genericul acestei prime coproducții a studiourilor București și Mosfilm. Regizorul, care ne obișnuise cu așa numitele filme „de autor" (scenariul+regia) este aici coscenarist alături de scriitorul sovietic Gheorghi Vladimov. Din colaborarea lor a rezultat scenariul ce vorbește despre un grup de șase cercetași români și sovietici care, în toamna lui 1944, în timpul luptelor pentru eliberarea Ardealului, primesc misiunea de a apăra un tunel, important obiectiv strategic pe care fasciștii voiau să-l arunce în aer. Un film de război? Nu tocmai, judecînd după declarațiile regizorului: „E mai curînd un film care se petrece în timpul războiului decît cronica unui episod războinic. Dorim să realizăm un film psihologic sau mai bine spus un film — poem, care să vorbească despre prietenie, simț de răspundere, despre ce e mai frumos în oameni și despre sacrificiul lor comun în lupta antifascistă. Fără să fiu prea îndrăzneț, sper să reușim un film în care să se vadă ce gîndesc, ce simt personajele".

Pe Aleksandr Șelenkov, operator ce are deja un loc în istoria cinematografului sovietic, fost colaborator al lui Diziga Vertov și Joris Ivens, semnatar al imaginii în nenumărate filme (să-l cităm numai pe ultimul din cei 40 de ani de carieră: *Război și pace* al lui Bodnarciuc) l-am aflat, după cum era de așteptat, lîngă aparat: „Războiul nu va apărea pe ecran — de altfel eroii se înfruntă direct cu dușmanul abia spre sfîrșitul filmului. Dar atmosfera lui trebuie să se simtă în fiecare cadru, în gesturile și în privirile tuturor personajelor. Exterioarele le lucrăm în România — după ce părăsim Sibiul vom filma lîngă Călimănești (scenele de la tunel), la Brașov, lîngă București iar interioarele la Moscova".

Valentina Maleavina una din protagonistele Tunelului.

Distribuția reunește o serie de tineri dar cunoscuți actori români și sovietici. Printre ei: în rolurile ofițerilor Petrescu și Denisov apar Ion Dichiseanu și Aleksei Loktev (cunoscut din *Pășesc prin Moscova*). Nedespărțiți în film dar și în orele libere Ion Anghel (Duțu) și Lev Prigunov (Grișa). Principalele roluri feminine sînt deținute de Valentina Maleavina (neuitata Mașă din *Copilăria lui Ivan*) și — un debut așteptat cu interes — Margareta Pîslaru.

Începutul a fost făcut. După aprecierea realizatorilor filmările se vor termina în martie. Deci, nu peste multă vreme, premiera *Tunelului*.

VL. PANĂ

NII EI

unoaștere și stimă.
de mere. Gesturile
evenitoare îl înso-
i cuvintele scriito-

lumii, unde sînteți,

SERE...

ești, aduși de flori.
ș am văzut multă
garoafe. Cumpărăm
ie și alte flori, în
ile, ciudatul aloe...
n parfum delicat.
poezia poetului flo-
el, închinată delica-
ilor și inimii.
ă înflorit garoafele,
întrerupt sosesc în
ooperativei agricole
spune marca săpată
alb.
le sticlă, în pămînt
intat ca un aluat
generos al căl-
uină se răsfață mii
oafe roșii și albe.
transformă într-o
i de ceea ce ni se
arfumul e pătrunzătoare

enți. E un veritabil
îndeajuns de com-
să spunem că aici
Tot aici se pregă-

Maria Zidaru, Erou al Muncii Socialiste, președinta din Păulești observă că petalele catifelate nu înfrumusețează numai interioarele caselor din oraș, parfumul lor nu se răspîndește numai în încăperi. Dacă avem să-l consultăm pe contabilul cooperativei agricole el ne va răspunde că aceste sere înfrumusețează bilanțul anual al cooperativei cu o sumă ce depășește 400 000 lei.

O FAMILIE

Maria Zidaru așa cum toată lumea o știe e, de la înființarea ei, președintă a cooperativei agricole din Păulești. Nu departe e acea cunoscută „casă muzeu" (nelocuită, bineînțeles, fiind muzeu, și nu numai pentru asta — de fapt nu-i locuită de mult), ultima locuință din sat acoperită cu stuf și purtînd semnele bătrînești ale unei istorii trecute. Semnele mizeriei, le-a spus Maria Zidaru. Nu trebuie deci să adaug că, în sat, toate casele-s de cărămidă, și-n soare sticlesc acoperișuri din țiglă.

În Păulești la ordinea zilei e sectorul zootehnic, adică aducerea lui la nivelul restului. Rasa locală, îmbunătățită, dă rezultate meritorii. Îngrijitorii, mai ales familia Boroș, au ajuns adevărați specialiști în materie. E vorba însă de nivelul general, de posibilitățile existente, reale, de valorificarea complexelor resurse.

Au început cursurile agrozootehnice. Iernatul vitelor și oilor este asigurat. Ogoarele întinse pe 2 900 hectare vor dormi sub zăpadă. Lucru rămîne destul în ferme, la sere, la răsadnițe. Dar serile vor fi ocupate cu învățatul. De la lecții nu va lipsi familia Boroș.

FARA ARHIVE

Stațiunea de Cercetări Livada. De-am fi întrebat acum cinci ani, oamenii ar fi dat din umeri mirați.

— Ce fel de stațiune? Nu știm.

Înființată abia de trei ani Livada e chemată să dea soluții în trei direcții principale: fertilizarea solului, zestrea animalieră și calitatea ei plus baza furajeră și, în sfîrșit, pomicultura.

Stațiunea nu are arhivă. Firesc, arhiva, asociindu-se întotdeauna cu ceva vechi. Ori, e aproape nou-născută. Scurta ei biografie nu este însă lipsită de evenimente. Dintr-o statistică recent alcătuită în Maramureș lucrează aproape 600 de ingineri agronomi, zootehniști, specialiști în diferite ramuri. Nici în acest sens nu e cu putință o comparație. Completată cu cadrele medii se încheagă o imagine cît se poate de clară.

Inginerul I. Boeriu ne oferă cîteva repere. Terenurile în mare parte podzolice, sărace, nu-s numai o chestiune locală. Ei au răscolit acest pămînt la adîncuri mari, au aplicat amendamente chimice. Fără a reprezenta o limită, nici încă o medie, au fost obținute și recolte de grîu de peste 3 000 kg grîu la hectar. În zootehnie se merge pe îmbunătățirea rasei de taurine brune de Maramureș. Se înregistrează la unele vaci peste 5 000 litri lapte anual. Important este că sînt vite de talie mică, nepretențioase. Și apoi merinosul...

★

Îmi amintesc de-o cifră rostită simplu la o consfătuire. Cooperativele agricole de producție din Maramureș în patru ani și-au dublat fondul de bază. Au ajuns la 300 000 000 lei. A fost amintită cifra într-un astfel de context, încît am înțeles că e un început. S-a vorbit acolo de resurse intrate în circuit și de valorificări pe cale de realizare, despre irigări, grădini, nisipuri zburătoare transformate treptat în livezi și vii. Se contura înfățișarea anilor viitori, cu îndrăzneală cu certitudinea victoriei.

Toate sună firesc, cum cîntă, zglobie, unda Someșului neobosită, însoțindune în drumul nostru.

ȘTEFAN LUCA

Nicolae IORGA

În noaptea de 27/28 noiembrie 1965 s-au împlinit douăzeci şi cinci de ani de cînd bande de legionari l-au asasinat pe Nicolae Iorga.

Profesor, istoric, ziarist, orator, critic literar, dramaturg, poet, autor a peste 15 000 de articole, studii şi creaţii literare, întemeietor şi conducător de publicaţii şi aşezăminte culturale şi ştiinţifice, animator incomparabil al vieţii publice. N. Iorga s-a bucurat, încă din tinereţe, de o reputaţie şi de un prestigiu enorm atît în ţară cît şi peste hotare. Numeroase academii, institute şi universităţi străine, printre care cele de la Paris, Roma şi Oxford, l-au proclamat membru al lor şi i-au acordat titlul de doctor „honoris causa".

A fost unul dintre cei mai învăţaţi şi mai cunoscuţi cărturari români. Născut la 5 iunie 1871 la Botoşani, N. Iorga şi-a făcut studiile la Iaşi, ca elev al lui A. D. Xenopol, apoi la Paris, Berlin şi Leipzig, iar în anul 1894 a fost numit profesor la Universitatea din Bucureşti.

Opera sa istorică, scrisă în mai multe limbi, cuprinde atît cercetarea trecutului şi civilizaţiei poporului român cît şi pe cea a întregii umanităţi.

Dintre lucrările lui cele mai importante cităm: Istoria imperiului bizantin **(1907), în limba engleză,** Istoria imperiului otoman **(1907—1913, 5 volume), în limba germană,** Essai de synthèse d'une histoire universelle **(1926—1928, 4 volume).** Studii şi documente cu privire la istoria românilor **(1901—1913, 25 volume),** Istoria Românilor **(1936—1939, 10 volume).**

În momentul împingerii sale spre moarte, marele învăţat scria la Istoriologia umană, **o lucrare concepută în mai multe volume.**

Tot atît de copleşitoare a fost şi activitatea sa ziaristică desfăşurată, în deosebi, prin ziarul Neamul românesc **(1906—1940) şi prin revista** Neamul românesc pentru popor **(1910—1940), aceasta din urmă fiind editată în deosebi pentru lumea satelor.**

Cea mai însemnată şi mai durabilă parte a contribuţiilor sale ziaristice o reprezintă marea culegere de portrete istorice şi literare intitulată Oameni cari au fost **(1911—1939, 4 volume).**

Prin N. Iorga portretul istoric a devenit un adevărat gen literar.

Pentru difuzarea culturii în mase, care a constituit una din principalele lui preocupări, N. Iorga a înfiinţat la Vălenii de Munte o universitate populară şi a susţinut prin toate mijloacele o viguroasă campanie împotriva analfabetismului.

În ultimii ani, atenţia lui N. Iorga s-a îndreptat, cu deosebire, împotriva pericolului fascist, pe care l-a combătut din toate puterile şi prin toate mijloacele, denunţîndu-i caracterul antiuman şi antiromânesc.

Deşi activitatea lui ştiinţifică şi mai ales politică a avut anumite limite determinate de poziţia lui de clasă, N. Iorga rămîne una din figurile cele mai luminoase ale poporului român, care preţuieşte în adevărata sa măsură opera neîntrecutului savant.

VASILE NETEA
cercetător la Institutul de Istorie al Academiei Republicii Socialiste România

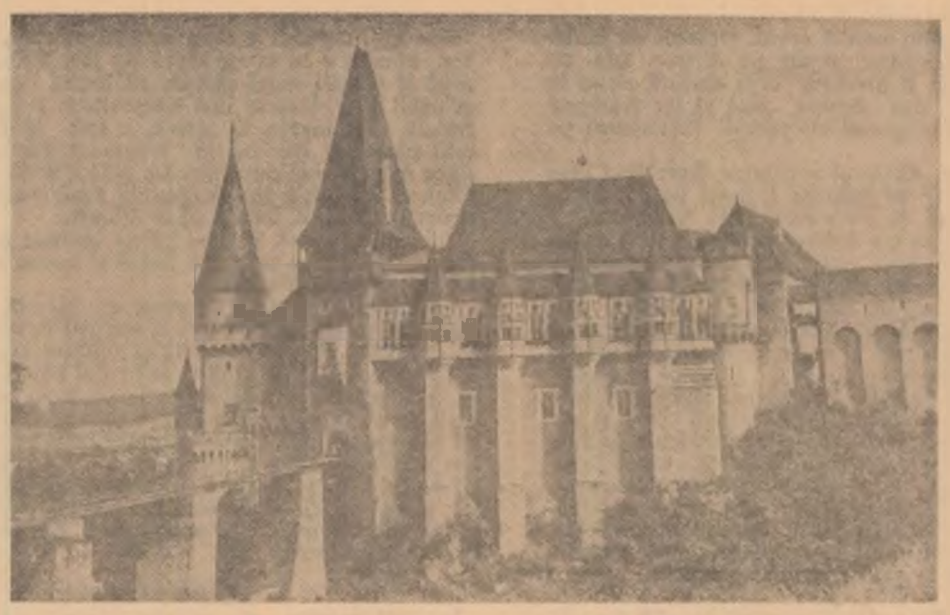

Castelul Hunlazilor din Hunedoara

Din istoria cărţii

CARTEA ŞI BIBLIOTECILE ÎN EVUL MEDIU

Dacă antichităţii îi sînt specifice — sub raportul documentelor grafice — tăbliţele de argilă, plăcile metalice şi rulourilor de papirus, evului mediu îi sînt caracteristice codexurile, adică culegerile manuscrise de texte religioase sau laice în formă de carte. Într-adevăr, perioada cuprinsă între secolele V şi XV ale erei noastre este dominată, pe tărîmul răspîndirii cunoştinţelor, de circulaţia largă a acestor manuscrise constituite din foi de pergament — şi mai tîrziu de hîrtie — scrise pe ambele feţe şi cusute laolaltă.

Manuscrisele medievale reprezintă o etapă extrem de importantă în istoria scrisului şi a ornamenticii de carte.

Ca limbă, manuscrisele medievale europene folosesc latina pentru Europa apuseană şi slava veche pentru Europa răsăriteană. În ce priveşte conţinutul, marea lor majoritate sînt lucrări cu caracter religios.

Alături de aceste scrieri, apar însă şi unele opere cu caracter laic, dintre care cităm **Cartea tămăduirii, Canonul medicinii** sau **Cartea conştiinţei** ale filozofului, medicului şi cercetătorului naturii Ibn-Sina (Avicena), de origine tadjico-persană, care a trăit între anii 980— 1037; **Divina comedie** a marelui poet italian Dante Alighieri (1265—1321) ş.a.

Literatura istorică (cronici, hrisoave, urice) începe să înflorească abia spre sfîrşitul evului mediu. În această perioadă, rolul preponderent îl are biserica. De altfel, însăşi atelierele de copişti — scriptorii, cum se numeau — aparţin aproape în exclusivitate clericilor. Mai mult, literatura laică este cenzurată cu severitate de biserică şi se cunosc numeroase cazuri cînd manuscrise cuprinzînd texte beletristice sau filozofice au fost distruse ca neconforme cu dogmele religiei.

Îngrădite, aşadar, sub aspectul conţinutului, manuscrisele medievale se dezvoltă şi înregistrează în schimb remarcabile realizări în direcţia formei. Griji pentru reproducerea fidelă a textului de copiat i se asociază preocuparea mereu mai susţinută pentru o prezentare atrăgătoare şi pe această linie copiştii fac eforturi de înfrumuseţare atît a grafiei, cît şi a ilustraţiei. În cadrul şcolilor de copişti apare şi miniaturistul, care, în colaborare sau adesea independent de copist, execută ornamentaţia manuscrisului, utilizînd o gamă largă de motive decorative şi cerneluri de diverse culori. Ca realizări de seamă merită să fie amintite, de exemplu, **Codex aureus** (scris cu cerneală în care s-a dizolvat pulbere de aur), **Psaltirea lui Ludovic cel Sfînt, Psaltirea Illadov** ş. a.

În ceea ce priveşte evoluţia scrisului pe teritoriul patriei noastre se poate arăta că în biblioteca Academiei Republicii Socialiste România se păstrează o serie de manuscrise pe pergament, manuscrise aparţinînd feudalismului timpuriu (secolele XIII-XIV) cum ar fi un **Apostol** din veacul al XIII-lea, fragmentul de **Minei** care a aparţinut Mănăstirii Neamţ (secolul al XIII-lea), un fragment de **Evanghelier** găsit la Rîşnov, regiunea Braşov (secolul al XIII-lea), un octoih ajuns la Caransebeş venind din Moldova (secolul al XIII-XIV) şi altele. Toate acestea sînt scrise în limba slavonă.

În istoria bibliotecilor, evul mediu înscrie un capitol destul de sărac. Invaziile popoarelor migratoare, pe de o parte, — urmate frecvent de distrugeri ale valorilor culturale conservate în biblioteci — şi monopolul bisericii asupra culturii scrise şi învăţămîntului, pe de altă parte, n-au constituit un climat prielnic dezvoltării interesului pentru colecţiile de cărţi. Ca o curiozitate pentru cititorul de astăzi amintim că în unele biblioteci cărţile erau fixate cu lanţuri de fier de pupitrul în care se ţineau.

Probabil cea mai veche bibliotecă medievală este cea înfiinţată la Cesareea (Palestina) de către călugărul Pamfil. Dotată şi cu un atelier de copiat, ea a devenit celebră datorită bibliilor ce se transcriau aici şi se difuzau apoi pe o arie geografică destul de largă. A fost distrusă în anul 637, după ce arabii au cucerit Palestina. Celebre sînt şi bibliotecile mănăstireşti din munţii Athos, care păstrează pînă în zilele noastre aproape 11 000 de manuscrise teologice sau liturgice. Alături de acestea este consemnată existenţa multor biblioteci bisericeşti, în general lipsite de importanţă, izvorîte din necesităţile propagandei religioase şi răspîndite în toate ţările Europei pe măsură ce biserica şi-a impus dominaţia. Ele înregistrează o creştere numerică începînd cu secolul al XIII-lea, ca urmare a folosirii tot mai intense a hîrtiei în locul pergamentului.

Secolul al XIII-lea este semnificativ pentru istoria bibliotecilor şi din alt punct de vedere. Acum încep să ia fiinţă universităţile, care stimulează atît dezvoltarea bibliotecilor, cît şi a comerţului de carte în scopul creării unei baze documentare cît mai largi pentru buna desfăşurare a procesului de învăţămînt. În plus, pe lîngă studierea teologiei, universităţile îşi îndreaptă preocupările spre alte domenii ale ştiinţei, cum ar fi dreptul, filozofia, filologia, medicina, astronomia etc. În jurul universităţilor se organizează corporaţii de persoane privilegiate ocupate cu confecţionarea cărţilor; copişti, miniaturişti, legători, librari. Toţi aceşti meşteşugari şi comercianţi erau supuşi unei reglementări precise şi controlaţi de către universitate, iar activitatea lor dirijată potrivit necesităţilor învăţămîntului. Prin ei, bibliotecile îşi lărgesc conţinutul şi îşi îmbogăţesc continuu fondurile în aşa măsură încît multe dintre ele vor constitui baza marilor biblioteci naţionale de mai tîrziu. În timp, viaţa acestor ateliere de copişti este destul de scurtă, deoarece în curînd, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, pe scena istoriei îşi va face apariţia tiparul. Răspîndirea lui va marca sfîrşitul manuscrisului medieval şi începutul unei noi faze în dezvoltarea cărţii şi a bibliotecilor.

MIHAIL TRITEANU
directorul Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România — Filiala Cluj

Ce să citim

FITOTEHNIE

Ediţia a II-a a tratatului de Fitotehnie, apărut în Editura agro-silvică, a fost primită cu deosebit interes de specialiştii din agricultură.

În volumul I — Introducere în Fitotehnie, cerealele (partea generală) secara, orzul, ovăzul, meiul, ciumiza şi leguminoasele pentru boabe, semnează prof. dr. N. Zamfirescu; grîul, prof. dr. M. Săulescu; porumbul, orezul, sorgul şi hrişca, prof. dr. V. Velican, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

In volumul II, „Plantele textile" semnează prof. dr. N. Săulescu (inul şi cînepa), prof. dr. N. Zamfirescu (bumbacul) şi alţii.

Antrenînd în munca de redactare un mare colectiv de autori, specialişti reputaţi, redactorul principal fiind prof. dr. N. Zamfirescu, lucrarea reprezintă o valoroasă contribuţie la dezvoltarea fitotehniei.

REZULTATE PRIVIND PROTECŢIA ŞI AMELIORAREA TERENURILOR ÎN PANTA

Lucrarea „Rezultate privind protecţia şi ameliorarea terenurilor în pantă" (din experienţa regiunilor Galaţi, Suceava şi Argeş) apărută în Editura agro-silvică, înfăţişază exemple şi metode a căror cunoaştere vine în sprijinul celor ce muncesc în acest domeniu.

Problemele complexe legate de amenajarea versanţilor privind crearea condiţiilor de folosire raţională şi dezvoltare a plantelor, precum şi combaterea eroziunii implică o strînsă colaborare între oamenii de specialitate, pedologii, agronomii, pomiviticultorii etc. care trebuie să întocmească studii amănunţite şi să elaboreze soluţii practice.

Experienţa regiunilor Galaţi, Argeş şi Suceava, unde suprafeţe mari erodate şi în pantă au fost puse în valoare, poate constitui o bază pentru studiile care se fac în alte regiuni privind problemele de protecţie şi ameliorare a terenurilor în pantă.

CRONICA EVENIMENTELOR INTERNAȚIONALE

În ultimele șapte zile, pe arena internațională s-au petrecut o serie de evenimente care au stat în centrul atenției opiniei publice mondiale. Dintre acestea vom trece în revistă doar cîteva.

Continuîndu-și lucrările, cea de-a 20-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a adoptat cîteva proiecte de rezoluție privind probleme importante ale vieții politice internaționale. Astfel, în cadrul Comitetului economic și financiar a fost adoptat în unanimitate proiectul de rezoluție intitulat: „Punerea în valoare și utilizarea resurselor umane", elaborat și prezentat de delegația română. Cu acest prilej, delegatul român a trecut în revistă rezultatele deosebite obținute de România în ceea ce privește utilizarea rațională a resurselor umane și dezvoltarea multilaterală a personalității omului.

În cursul aceloraşi zile, Comitetul politic al Adunării Generale a O.N.U. a adoptat proiectul de rezoluție în legătură cu denuclearizarea Africii, elaborat de 21 de state africane. În cuvîntul său rostit la ședința de miercuri dimineața, reprezentantul român a arătat că „încă din 1959, cînd a făcut primele sale propuneri privind eliminarea armelor nucleare din estul Europei, România a fost constant ataşată ideii creării de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii".

Cu un viu interes a primit opinia publică mondială vestea adoptării rezoluției prezentate de Comitetul politic cu privire la convocarea unei Conferințe mondiale pentru dezarmare. Așa după cum a arătat și secretarul general al O.N.U., U Thant, problema dezarmării generale constituie „problema cea mai importantă a timpului nostru".

În timp ce în cadrul sesiunii Adunării Generale a O.N.U. se discută problema îndeplinirii Declarației cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, în Rhodesia au loc evenimente îngrijorătoare. Am arătat în numărul trecut al revistei noastre că proclamarea „independenței" Rhodesiei constituie un act ilegal și samavolnic întrucît, în realitate, este vorba de crearea unui stat de tip colonial, de privarea populației rhodesiene de dreptul legitim de a hotărî asupra propriei sale soarte. Formarea acestui stat rasist care nu este altceva de cît un nou „bastion alb" în Africa, aliat al regimului de apartheid din Republica Sud-Africană și al colonialiștilor portughezi, reprezintă o nouă acțiune a cercurilor reacționare mondiale îndreptată impotriva forțelor de eliberare din Africa.

După cum se știe, Adunarea Generală a O.N.U. și Consiliul de Securitate au adoptat hotărîri prin care se cer măsuri categorice menite să pună capăt evenimentelor din Rhodesia. Agravarea crizei rhodesiene se datorește și poziției unor guverne care au stimulat acțiunile ilegale ale regimului Smith. Bunăoară, Anglia, căreia îi reveneau responsabilități precise, nu a făcut nimic pentru restabilirea drepturilor populației din Rhodesia.

Poporul român își manifestă solidaritatea cu lupta popoarelor pentru independență și își exprimă convingerea că poporul rhodesian va reuși să zădărnicească planurile rasiștilor și să-și cucerească adevărata independență națională.

Un alt eveniment petrecut în ultimele șapte zile îl marchează lovitura de stat de la Leopoldville, înfăptuită de generalul Joseph Mobutu, comandantul șef al armatei congoleze. Președintele Kasavubu a fost destituit și s-a format un nou guvern condus de colonelul Leonard Mulamba. După cum precizează unele agenții de presă, în această „lovitură de teatru" se observă și mîna unor cercuri străine care sînt interesate în exploatarea uraniului, diamantelor și a celorlalte bogății ale Congoului. În acest sens sînt cunoscute opiniei publice mondiale disputele aprinse dintre marile monopoluri care, în decursul celor cinci ani care au trecut de la proclamarea independenței Congoului, s-au dedat la fel de fel de acte și intervenții brutale în treburile interne ale poporului congolez. După recenta lovitură de stat, ziarul „La Libre Belgique" exprima îngrijorarea trusturilor belgiene față de acțiunile concurenților lor americani și reproșa S.U.A. că fac o greșeală încercînd să-l înlăture pe Chombe.

Actualele evenimente din Congo adaugă un nou act la drama pe care o trăiește poporul congolez de mai bine de cinci ani de cînd a fost proclamată independența Congoului.

Vietnamul de sud: patriot ucis

BOMBA ȘI VICTIMA

Ca orice meserie, gazetăria își are și ea riscurile sale. De acest lucru și-a dat seama de curînd ziarul Plain Dealer **din Cleveland, (S.U.A.) care, la numai douăzeci și patru de ore interval, a trecut prin două sentimente ce se bat cap în cap: mîndria și rușinea.**

Partea cea mai interesantă e că la rădăcina ambelor și contradictoriilor sentimente stă una și aceeași fotografie. Poza a fost făcută în Vietnamul de sud de către un reporter de la un ziar saigonez și transmisă apoi în toate cele patru colțuri ale lumii. Ea înfățișa un grup alcătuit din cîteva femei și copii, cu fețele supte de foame și cu ochii mărițiți de groază.

Pînă aici nimic senzațional. În regiunile controlate încă de trupele americane și saigoneze asemenea privelişti sînt foarte obișnuite. Dar ceea ce dădea preț fotografiei era explicația din josul ei. Scria acolo: „Femeile și copiii din acest grup au fugit din Vietnamul de nord. Scăpînd ca prin minune de teroarea comunistă, ei au fost primiți cu brațele deschise de autoritățile sudvietnameze".

Și, deși în fotografie nu se vede nici o autoritate sudvietnameză — cu sau fără brațe deschise — clișeul a fost reprodus în toate ziarele din Saigon și, după cum am văzut, și în Plain Dealer.

Aici se termină mîndria și începe rușinea. Căci exact a doua zi după publicarea instantaneului respectiv s-a aflat că:

1) femeile și copiii nu veneau din Republica Democrată Vietnam, ci dintr-un sat din apropierea localității sudvietnameze Phan Thiet;

2) groaza din ochii lor se datora unui bombardament aerian, efectuat de o escadrilă de avioane americane „B-52", care luase satul respectiv drept o tabără militară a Armatei Naționale de Eliberare;

3) cei din fotografie erau numai supraviețuitorii; treizeci și șapte de locuitori ai satului fuseseră uciși și alți 114 grav răniți.

Situația ziarului Plain Dealer **nu era de invidiat. Confrații săi din Statele Unite, mai prudenți și mai bine informați în legătură cu realitățile sudvietnameze, se abținuseră de la publicarea fotografiei. Căci, indiferent de ceea ce scriu, gazetarii americani știu cum stau lucrurile la sud de paralela 17; ei știu că celor 170 000 de soldați americani care susțin acolo un regim fantomă, urît de popor, le arde pămîntul vietnamez sub picioare. Ei știu că sălbatica agresiune americană împotriva Vietnamului este dezaprobată în lumea întreagă, inclusiv Statele Unite. În situația actuală cînd tineri americani își dau foc în mod public pentru a protesta împotriva intervenției S.U.A. în Vietnam, cînd se pregătesc grandioase marșuri de protest, cînd intelectualii americani cei mai valoroși înfierează nesăbuința cercurilor guvernamentale, iar știrile despre pierderile suferite de americani îndoliază familiile, a publica minciuni prea gogonate este din cale afară de riscant.**

Plain Dealer **a procedat însă — iertată să ne fie expresia — prosteşte. Rezultatul e că bombele căzute asupra satului de lîngă Phan Thiet au făcut încă o neașteptată victimă, la Cleveland.**

N. MINEI

Note

Bietul "împărat" I

Bantustan-urile, rezervații asemănătoare unor lagăre de concentrare în care rasiștii din Republica Sud-Africană țin populația băștinașă, trec drept „state autonome" și au în fruntea lor „căpetenii" devotate stăpînilor albi.

Unul din acești șefi, Axel Cesar Mantazun, „căpetenia supremă" a populației bantu, *a primit, prin grația lui Verwoerd, îngăduința de a se intitula... împărat.*

Dar vezi că „măria sa" nu are voie să-și facă apariția în centrul capitalei sale, Umtata, deoarece de curînd centrul reședinței a fost declarat „zonă albă".

Aflînd una ca asta, „împăratul", căruia nu-i venea să creadă că e adevărat, a încercat să iasă pe strada principală. Cutezanța lui a fost însă numaidecît stopată: primul polițist alb ieșit în cale a ridicat amenințător bastonul de cauciuc, gata să-l repeadă în capul „majestății sale".

Asta, ca să-i consolideze „coroana imperială"...

Un raport grăitor

La fiecare cinci ani, ministerul japonez al agriculturii și silviculturii publică un raport privind situația din sectorul respectiv al economiei țării. Cifrele seci, publicate recent, dau însă o imagine semnificativă a vieții satelor din insulele nipone, relevînd că an de an țărănimea se ruinează, și pleacă spre orașe, unde îngroașă rîndurile celor care șomează sau care acceptă orice pentru a nu pieri de foame.

Raportul precizează, la început, că numărul populației care se ocupă cu agricultura este de 30 114 000, existînd 5 665 000 gospodării țărănești, majoritatea deținînd locuri mici de teren pînă la 1,5 ha. Apoi, se scoate în evidență reducerea considerabilă față de 1960 a gospodăriilor țărănești (cu 392 000) și a populației ocupate în agricultură (cu aproape 4 500 000 oameni). Acest fenomen marchează sărăcirea continuă a țărănimii, părăsirea în masă a satelor de către forțele de muncă active, în speranța deșartă că aiurea vor afla o soartă mai bună.

B. T.

Săptămîna de luptă

Sînt aproape două milioane dijmași, pălmași, muncitori agricoli salariați și mici proprietari, care iau parte la „Săptămîna de luptă a muncitorilor agricoli italieni pentru drepturile lor". Săptămîna de luptă a fost inaugurată prin declararea grevei de către 275 000 muncitori agricoli din întreaga Italie. În sud, în Sicilia și Calabria, unde mișcările țărănești au o veche tradiție, zeci de mii de oameni, bărbați, femei, copii, bătrîni și tineri au pornit în marșuri prin diferite comune, pe cai, pe jos, purtînd steaguri roșii și tricolorul italian, făcînd să răsune cornurile. Revendicările lor se citesc pe pancarte în care se cere ca pămîntul să fie al celor ce-l muncesc, să fie combătuți speculanții, monopolurile și organizația de bandiți Mafia *care impune țăranilor tot felul de taxe. Participanții la marș ocupă în mod simbolic pămînturile marilor moșieri.*

Amploarea mișcărilor țărănești din Italia este determinată de situația existentă în agricultura țării. 3 285 000 țărani, cu parcele de pămînt care măsoară de la cîteva sute de metri pătrați pînă la cîteva hectare, reprezentînd 76 la sută din proprietarii agricoli, posedă aproximativ 20 la sută din pămînt.

E. M.

Abonați-vă pe anul 1966

la **revista ALBINA**

Abonamentele se pot face la toate oficiile poștale din țară, la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Costul abonamentului este de

13 lei pentru 12 luni
6,50 „ pentru 6 luni
3,50 „ pentru 3 luni

FĂRĂ BACȘIȘ...

Brebru Cornel e ospătar la restaurantul cooperativei de consum. Treburile îi merg excelent : are clienți mulți care îi dau bacșiș bun. El, fără bacșiș ? Nu s-a pomenit. Nu i s-a întîmplat niciodată să servească pe cineva și să nu primească în plus măcar un leu, doi... Într-o zi, însă, la o masă din lotul lui Brebu, se așează un bărbat de vreo treizeci de ani, bine îmbrăcat și simpatic.

— Cu ce să vă servesc ? îl întreabă Brebu.

— Vă rog, o față curată de masă și-o listă de bucate, răspunde omul. Aveți ceva de regim ?

— Avem, cum nu ? Doriți un rasol ? avem și de pasăre și de văcuță.

— Unul de șalău se poate face ?

— Desigur. Pentru dumneavoastră...

Brebu aduce o față de masă și rasolul de șalău. Se învîrtește în jurul clientului aducîndu-i ba o solniță, ba farfuria cu muștar, ba scobitorile. La plată, însă, clientul îi dă suma scrisă pe notă : zece lei și treizeci și cinci de bani. Brebu roșește, apoi se învinețește de ciudă. Nu-l salută la plecare, cum face de obicei, cu clienții aleși. Nu-i ține paltonul să se îmbrace.

— Phii, ce meschin ! face el urmărindu-l cu o privire rea. N-are pic de obraz ! Și îi trage o înjurătură urîtă.

A doua zi, meschinul se așează la aceeași masă. Brebu se preface că nu-l vede. Are grijă de ceilalți consumatori, să nu le lipsească nimic, le toarnă vin în pahare.

— Tovarășe ospătar, strigă noul client.

— Imediat, răspunde Brebu și se duce la doi consumatori care abia au sosit.

Trece un sfert de oră și încă unul. Se pare că Brebu a uitat de clientul care nu dă bacșiș. Iar în clipa cînd acesta, pierzîndu-și răbdarea, îl strigă din nou, se duce la dînsul și-i zice aspru :

— Vă rog să aveți răbdare. Nu vedeți că sînt ocupat ? Ce doriți ?

— Doresc să fiți cuviincios, i-o întoarce clientul. Schimbați, vă rog, fața de masă !

— Nu pot, toate fețele de masă sînt la spălat. Faceți vă rog comanda !

— Un rasol de șalău.

— Rasol de șalău nu mai avem.

— Ceva la grătar este ? Un mușchi de vacă.

— E cam vechi, nu vi-l recomand, minte Brebu. Luați o friptură de porc !

Clientul stă în cumpănă.

— Fie, dar... vă rog spuneți să-mi dea una slabă. Sufăr de ficat și nu pot mînca grăsimi. Aduceți-mi și două roșii natur.

„Las că te fac eu !" spune, în gînd, Brebu, și se duce agale în bucătărie.

— Un antricot de porc. Alege unul mai gras, îi poruncește el bucătarului.

După vreo jumătate de oră, Brebu soseşte, în sfîrșit, cu friptura și cu doi castraveți murați.

— Am cerut o friptură slabă, protestează omul.

Brebu ridică din umeri :

— Eu am spus bucătarului... Dacă v-a dat-o pe-asta, n-am ce să fac.

— Vă rog s-o schimbați.

— Credeți că sînteți la mama acasă ? rostește batjocoritor Brebu. Dacă toți clienții ar face mofturi, ca dumneavoastră, unde-am ajunge ?

Clientul nu mai spune nimic. Alege ce poate din carnea împănată cu grăsime și mănîncă-n tăcere. În restaurant nu mai sînt decît puțini consumatori. Brebu așează scaunele de la mesele din jur și-l iscodește cu coada ochiului pe noul client. Se simte încîntat de lecția ce i-a servit-o... Altă dată să nu se mai așeze la masa lui.

În restaurant intră șeful contabil al cooperativei. Se duce direct la masa clientului.

— Aa... bine-ați venit, tovarășe inspector spune el respectos. Cu ce ocazie pe la noi ?

— Am venit în control...

— Pe ce linie ?

— La restaurante.

Brebu Cornel îngălbenește. Simte că-i vine amețeală și se ține cu amîndouă mîinile de scaun, ca să nu cadă.

M. ZAHARESCU

FABULE

GARANȚII

Orbetele, fiind la rău,
Îi zise unui popîndău :
— Ajută-mă, că n-o să-ți strice,
Doar e și-o vorbă pe la noi :
„Tu vezi-mă cu-un ochi, amice,
Ca să te văd și eu cu doi !"

RECHINUL

Că i-ar fi spus în față „răpitor",
Îl înjura alaltăieri de zor
Un lacom și-nspăimîntător rechin
Pe-un blînd și taciturn arici marin.

Dar vrajba asta e de mult urzită :
Cică pe-arici... nu poate să-l înghită.

G. DRĂGĂNESCU
comuna Buftea-Răcari

ORICE NAȘ CU NAȘUL LUI

De ani de zile în ogradă,
Găina clonț sărea cu toți la sfadă.
Cale de-o poștă, rațe sau găini
Fugeau cînd o zăreau, pe la vecini
Să nu mai fie-atrase-n judecăți
Cum o pățiseră și-n alte dăți.

Încurajată de asemenea succese
(Și care din păcate erau atît de dese)
Luă în plisc pe vulpe, în grădină.

Sfîrșitu-l bănuiți : friptură de găină !

VICTOR MÎRZA

— Cum n-ai cu cine să completezi echipa pompierilor voluntari ? Pune-l pe nea Scarlat, că bea de.. stinge !

Desen de AL. CLENCIU

Carte poștală

Noi, membrii familiei Chiț-chiț, aducem pe această cale cele mai mie-roase mulțumiri ospătarilor din comuna dobrogeană Murfatlar care ne-au creat toate condițiile pentru a ne stabili sediul în galantarul frigorific al bufetului cooperativei de consum. Aprovizionarea făcută la timp, cu produse de calitate și în sortimente variate, contribuie la creșterea apetitului nostru. Poate ar fi cazul să existe mai multe lactate, știut fiind că mulți dintre noi le preferă produselor din carne. Această sugestie n-am trecut-o încă în condica de reclamații, avînd convingerea că responsabilul bufetului Murfatlar va ține totuși seama de cerințele consumatorilor.

Mulțumim de asemenea pentru temperatura moderată menținută în frigider. Aceasta ne dă posibilitatea să servim masa cu plăcere, într-un climat favorabil. Este adevărat că și noi am depus oarecari eforturi în vederea adaptării la mediu. La început, lumina de neon ne cam speria, dar acum ne-am obișnuit și nu emitem pretenții. Să nu se creadă că noi nu-l ajutăm pe înțelegătorul responsabil al bufetului. Contribuim la mărirea sortimentelor aflate în galantar, prin transformarea caşcavalului în șvaițer, care are un preț mai mare.

In speranța unei colaborări pașnice și pe viitor, transmitem deci responsabilului un voios „chiț-chiț".

Roademult

Pt. conf. C. ANDREI

MOARA MUTĂ

(Scenetă în trei părți și un... motor)

Personaje :

Delegatul Secției de industrie locală a raionului Olteț, regiunea Oltenia, și cițiva săteni din comuna Veleşti.

PARTEA I

— Dragi săteni, ne-am adunat astăzi aici, în fața noului local al morii din comuna Veleşti, ca s-o inaugurăm cu pompa cuvenită. Ca delegat al Secției de industrie locală, vă felicit pentru noua clădire.

— Ce folos de clădire că e nouă, dacă ați fericit-o cu un hîrb de motor, vechi de pe vremea lui tata mare ?

— Nu vă luați după vîrsta motorului. Garantează secția pentru el.

PARTEA a II-a

— Dragii mei, n-a trecut mult timp și Secția de industrie locală m-a trimis iar la moara voastră nouă...

— Al cărei motor vechi nu mai merge !

— Exact ! Și tocmai de aceea am fost trimis de secție să iau măsuri pe loc... Cine are un metru ?

— De ce ?

— De lemn, de oțel, de ce-o fi. Altfel nu pot lua măsura.

— Dumneata ai venit să iei măsuri cu metrul ?

— Da. Trebuie să văd dacă motorul o să încapă pe ușă cînd îl vom scoate ca să-l duc la reparat.

— N-ar fi mai bine să-l reparați aici ?

— Specialiștii noștri nu-și pot pierde vremea pe drumuri. Mai bine să meargă motoarele...

PARTEA a III-a

— Tovarăși, pentru a treia oară, mă aflu, ca delegat al secției, în fața frumoasei dv. mori.

— Adică fostă moară. Că pe dinăuntru e goală : nici urmă de motor !

— Da, pentru că nu era bun. L-am dus la I.C.M.

— Păi acolo nu se repară motoare !

— Mie-mi spuneți ? Se colectează fier vechi. I.C.M.-ul l-a luat ca deșeu.

— Aoleu ! Rămăserăm fără motor ! Ce facem ?

— O scrisoare către tovarășii de la Secția de industrie locală Olteț, în care să le arătăm că pot renunța și la niște rebuturi.

— Ce rebuturi, bade ?

— Nepăsarea și munca de mîntuială.

V. D. POPA

REDACȚIA : București, Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10, interior 1884. Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari. TIPARUL : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40.001